

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.001.01.2020

Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki
ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, 35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15 (dalej Urząd lub PUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki od 9 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r. oraz od 13 stycznia 2020 r. Lucyna Podhalicz, Wicewojewoda Podkarpacki od 12 lutego 2018 r. do 20 stycznia 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Roman Tadla, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/1/2020 z 8 stycznia 2020 r.; 2. Magdalena Grabowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/2/2020 z 8 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 1-9)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na 2019 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/18 – województwo podkarpackie oraz ocena wykonania planu finansowego PUW – jednostki finansowanej w ramach tej części budżetu. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych; – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał w zakresie operacji finansowych; – nadzór i kontrola sprawowane przez Wojewodę w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i> ² , w tym: a) nadzór nad wykonywaniem planów finansowych jednostek podległych; b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/18 – województwo podkarpackie.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności działań windykacyjnych podejmowanych przez dysponenta.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań:

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm. dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.

- analizy porównawczej wykonania planu dochodów budżetowych oraz należności pozostałych do zapłaty;
- kontroli windykacji wybranych zaległości;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/18 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 85/18 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań;
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/18.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/18 – województwo podkarpackie wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2019 r. przez PUW oraz wykorzystania dotacji przez kontrolowanych beneficjentów.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie oraz wykonanie planu finansowego na 2019 r. przez PUW.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że:

- dochody budżetu państwa zostały zrealizowane w wysokości 115% planu, uwzględniającego prognozy oparte na ocenie wykonania z lat ubiegłych;
- wydatki budżetu państwa realizowane były z zachowaniem zasad racjonalnego i celowego dysponowania środkami publicznymi, legalnie, w ramach limitów określonych w planie finansowym, a w ich wyniku uzyskano oczekiwane efekty;
- dysponent części 85/18 budżetu państwa sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej, obejmując nimi w szczególności: realizację zadań finansowanych z budżetu państwa, efektywność i skuteczność realizacji planów w układzie zadaniowym, zgodność wydatków z planowanym przeznaczeniem, terminy przekazywania oraz prawidłowość wykorzystania dotacji.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych.

W kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące trzech spośród 20 zbadanych postępowań windykacyjnych. Polegały one na nierzetelnym prowadzeniu dwóch postępowań oraz na nieprawidłowym ustaleniu kwoty należności pieniężnej w jednym postępowaniu.

Skala stwierdzonych nieprawidłowości nie dawała podstaw do obniżenia oceny ogólnej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Dochody budżetowe wykonane w 2019 r. w części 85/18 wyniosły 93.583,2 tys. zł. Analiza porównawcza wykazała, że były one wyższe o 6.728,2 tys. zł (7,7%) od dochodów zrealizowanych w 2018 r. oraz o 12.344,2 tys. zł (15,2%) od dochodów planowanych. Na wyższą od planu realizację dochodów wpłynęły przede wszystkim większe wpływy: z wyegzekwowanego zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (o 2.906,9 tys. zł)⁵, z tytułu realizacji zadań związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa (o 2.965,8 tys. zł)⁶, z opłat paszportowych (o 2.621,4 tys. zł)⁷, ze zwrotów dotacji pobranej przez gminy w nadmiernej wysokości na świadczenia w ramach programu *Rodzina 500+* lub zwrotów nienależnie pobranych takich świadczeń (o 1.843 tys. zł)⁸.

Podobnie jak w 2018 r., największe wpływy uzyskano z tytułu: gospodarowania nieruchomościami Skarbu państwa (33.827,8 tys. zł), wyegzekwowania należności alimentacyjnych (15.906,9 tys. zł), opłat paszportowych (9.621,4 tys. zł), opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną oraz lekarzy weterynarii wyznaczonych przez powiatowych lekarzy weterynarii (7.008,3 tys. zł)⁹, świadczenia usług zleconych Inspekcji Sanitarnej (5.646,6 tys. zł)¹⁰. Dochody uzyskane z tych tytułów stanowiły 76,9% dochodów ogółem.

(akta kontroli str. 10-55)

Należności pozostałe do zapłaty wynosiły 560.318,5 tys. zł, w tym zaległości 553.913 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 36.625,2 tys. zł (7%), a zaległości o 35.575,3 tys. zł (6,9%). Tak jak na koniec 2018 r. największe należności pozostałe do zapłaty dotyczyły:

– należności od dłużników alimentacyjnych – 531.969,8 tys. zł (7,4% więcej niż na koniec 2018 r.), w tym zaległości 530.544 tys. zł (7,4% więcej);

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dochody w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* § 2350 *Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczonych jednostkom samorządu terytorialnego*.

⁶ Dochody w dziale 700 *Gospodarka mieszkaniowa* rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* § 2350.

⁷ Dochody w dziale 750 *Administracja publiczna* rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* § 0930 *Wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych*.

⁸ Dochody w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85501 *Świadczenia wychowawcze* § 2910 *Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy [ustawy o finansach publicznych], pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości*.

⁹ Dochody w dziale 010 *Rolnictwo i łowiectwo* rozdziale 01034 *Powiatowe inspektoraty weterynarii* § 0830 *Wpływy z usług*.

¹⁰ Dochody w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziale 85132 *Inspekcja sanitarna* § 0830.

- opłat za użytkowanie gruntów Skarbu Państwa – 14.454,4 tys. zł (więcej o 13,9%), w tym zaległości 13.923,6 tys. zł (więcej o 14,9%).

Przyczynami wzrostu ww. należności pozostałych do zapłaty były:

- niska skuteczność postępowań egzekucyjnych prowadzonych w stosunku do dłużników alimentacyjnych, przy jednoczesnym wzroście liczby świadczeniobiorców funduszu alimentacyjnego (jednocześnie dłużników alimentacyjnych) i podwyższaniu zasądzonych alimentów;
- nieterminowe uiszczanie i uchylanie się od ponoszenia opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów Skarbu Państwa oraz opłat za nieruchomości udostępnione z zasobu Skarbu Państwa (w szczególności z powodu pozostawiania dłużników w stanie upadłości), a także niska skuteczność egzekwowania tych należności.

(akta kontroli str. 10-29, 43-58)

W 2019 r. PUW zrealizował dochody budżetowe w wysokości 12.306 tys. zł¹¹. W porównaniu do 2018 r. nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze wykonanych dochodów. Największe wpływy uzyskano z tytułu: opłat paszportowych (78,2% dochodów ogółem)¹², opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych (8,5%)¹³, najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa (6,5%)¹⁴. W 2018 r. dochody uzyskane z tych tytułów wynosiły – odpowiednio – 76,9%; 5,6%; 6,8%. Dochody wykonane w 2019 r. były wyższe o 3.439 tys. zł (38,8%) od dochodów planowanych oraz o 1.136,4 tys. zł (10,2%) od dochodów wykonanych w 2018 r. Wyższa od planu realizacja dochodów spowodowana była przede wszystkim większymi wpływami z tytułu opłat paszportowych (o 2.621,4 tys. zł), a także opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych (632,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 59-62)

Wedłu stanu na koniec 2019 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 1.027,9 tys. zł, w tym zaległości 724,9 tys. zł. Były one niższe od występujących na koniec 2018 r. – odpowiednio – o 256,8 tys. zł (20%) oraz o 218,9 tys. zł (23,2%). Zmniejszenia te wynikały głównie z odpisania niewyegzekwowanych i przedawnionych należności dotyczących kosztów wydalenia cudzoziemców (212,9 tys. zł)¹⁵ oraz kar nałożonych na przewoźników za przywóz cudzoziemców z naruszeniem obowiązujących przepisów (26,1 tys. zł)¹⁶, a także z wyśięgowania należności z tytułu kary pieniężnej za nieterminowe wydanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, ze względu na uchylenie postanowienia Wojewody o jej wymierzeniu (23 tys. zł)¹⁷.

Głównymi pozycjami należności pozostałych do zapłaty były należności przejęte po likwidacji jednostek (przede wszystkim Zakładu Obsługi PUW), które wraz z odsetkami wynosiły 279,2 tys. zł, a także należności z tytułu nałożonych kar: na wójtów i burmistrzów za nieterminowe wydanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (241 tys. zł); postanowieniami organów nadzoru budowlanego za nielegalne użytkowanie obiektów budowlanych (196,8 tys. zł); na przewoźników za

¹¹ Dochody w dziale 750 *Administracja publiczna* (12.126 tys. zł), w tym w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* (12.081,1 tys. zł) i 75045 *Komisje egzaminacyjne* (44,9 tys. zł) oraz w dziale 710 *Działalność usługowa* rozdziale 71015 *Nadzór budowlany* (180 tys. zł).

¹² Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § 0930 *Wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych* (9.621,4 tys. zł).

¹³ Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § *Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne* (1.042,8 tys. zł)

¹⁴ Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § 0750 *Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze* (800,1 tys. zł).

¹⁵ Zaległości w dziale 750 rozdziale 75011 § 0690 *Wpływy z różnych dochodów*.

¹⁶ Zaległości w dziale 750 rozdziale 75011 § 0580 *Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych*.

¹⁷ Zaległości w dziale 750 rozdziale 75011 § 0580.

przywóz cudzoziemców z naruszeniem obowiązujących przepisów prawnych (64 tys. zł). Należności te stanowiły 76% wszystkich należności pozostałych do zapłaty. Zaległości – poza przejętymi po zlikwidowanych jednostkach – to głównie kary nałożone przez nadzór budowlany. Wraz z zaległymi odsetkami wynosiły one 540,1 tys. zł, co stanowiło 74,5% zaległości ogółem.

(akta kontroli str. 59-60, 63-66)

Kontrolą w zakresie prawidłowości prowadzenia windykacji objęto działania dotyczące 20 zaległości budżetowych¹⁸ na kwotę 671 tys. zł¹⁹. Analiza wykazała, że w 17 sprawach należności naliczono w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz rozstrzygnięciami właściwych organów, bezzwłocznie podejmowano działania windykacyjne, oraz że w sprawach cywilno-prawnych Wojewoda występowała na drogę sądową w celu wyegzekwowania należności. Stan faktyczny dotyczący trzech postępowań, powodujący zastrzeżenia NIK, przedstawiono w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*. Łączna wartość należności głównej dochodzonej przez Wojewodę w tych postępowaniach wynosiła 159,4 tys. zł, a wraz z odsetkami – 287,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 69-82)

W 2019 r., Wojewoda – reprezentując Skarb Państwa – nie zawierała ugód przed sądem powszechnym w sprawach spornych należności cywilnoprawnych. Wydała cztery decyzje o rozłożeniu na raty opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa, dwie decyzje o umorzeniu takich opłat oraz jedną decyzję o odroczeniu terminu na wniesienie takiej opłaty. Decyzje te uzasadnione były względami, o których mowa w art. 56 i art. 57 ustawy o *finansach publicznych*.

(akta kontroli str. 83-85, 950-951)

W 2019 r., w części 85/18, przedawnieniu uległy należności w łącznej wysokości 289,5 tys. zł, co stanowiło 0,05% należności na koniec 2018 r. Ewidencjonowane w Urzędzie i przedawnione należności wynosiły 250,7 tys. zł. Były to należności z tytułu niewyegzekwowanych kosztów wydalenia cudzoziemców (212,9 tys. zł) oraz kar (wraz z odsetkami) nałożonych na przewoźników za przywóz cudzoziemców nieposiadających wymaganych dokumentów (37,8 tys. zł). Podstawę spisania tych należności stanowił – odpowiednio – art. 336 ust. 3 oraz art. 462 ust. 12 ustawy z 12 grudnia 2013 r. o *cudzoziemcach*²⁰. Zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy z 29 września 1994 r. o *rachunkowości*²¹, spisanie tych należności nastąpiło poprzez zmniejszenie dokonanych uprzednio odpisów aktualizujących ich wartość.

(akta kontroli str. 86-87)

W 2019 r. Wojewoda podejmowała działania nadzorcze w celu prawidłowej realizacji dochodów przez jednostki realizujące budżet w części 85/18. W ramach tych działań, podejmowanych na podstawie art. 175 ust. 2 pkt 1 ustawy o *finansach publicznych*, służby Wojewody przeprowadziły 13 kontroli obejmujących swym zakresem m. in. prawidłowość i terminowość pobierania dochodów budżetu państwa, w tym jedną w podległej jednostce budżetowej i 12 w jednostkach samorządu terytorialnego. W wyniku tych kontroli skierowano zalecenia pokontrolne do 9 podmiotów oraz jedno zawiadomienie do rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Realizacja dochodów budżetowych, w tym kształtowanie się poziomu zaległości, było również przedmiotem ocen i analiz (kwartalnych i rocznych)

¹⁸ Dobranych w sposób celowy, kierując się niewielkim zakresem dokonanych czynności windykacyjnych w powiązaniu z okresem przeterminowania i kwotą zaległości.

¹⁹ Kwota nie obejmuje odsetek oraz kosztów egzekucyjnych

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 35

²¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.

dokonywanych w oparciu o przyjmowane sprawozdania wraz z częścią opisową oraz informacje i wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 88-97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W postępowaniu windykacyjnym w stosunku do osoby fizycznej, dłużnika z tytułu zakupu mienia Skarbu Państwa²², odsetki naliczane były w wysokości wyższej niż maksymalna, wynikająca z przepisów obowiązujących w tym zakresie.

Zgodnie z art. 359 §2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks Cywilny*²³, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne)²⁴, czyli od 10% do 14%.

Odsetki od należności podstawowej naliczane były przez wierzyciela w wysokości 35%, tj. według stałej stopy procentowej, w oparciu o zarządzenie nr 2/93 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z 20 lutego 1993 r.²⁵

Dyrektor Wydziału Nieruchomości PUW wyjaśnił, iż oprocentowanie to na podstawie zapisów wyroku sygn. akt I ACa 352/00 z dnia 23 listopada 2000 r.²⁶ jest stosowane do naliczania odsetek od zasądzonej należności.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie²⁷, od pozwanych (dłużników) zasądzono na rzecz Skarbu Państwa kwotę 33,48 tys. zł, z odsetkami w wysokości równej stopie kredytu refinansowego NBP, obowiązującej w dniu płatności poszczególnych rat²⁸.

Postanowieniem z 19 grudnia 2017 r., po odzyskaniu na rzecz wierzyciela 80 tys. zł z tytułu zrealizowanego planu podziału sumy wszystkich wierzytelności uzyskanych z egzekucji nieruchomości²⁹, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sanoku uznał się za niewłaściwego do dalszego postępowania egzekucyjnego. Ustalił, że na dzień wydania tego postanowienia należność główna wynosiła 33,48 tys. zł, a odsetki 51,67 tys. zł (łącznie 85,15 tys. zł). Dłużnicy wnieśli o uchylenie postanowienia komornika wskazując, iż zadłużenie zostało w całości wyegzekwowane. W dniu 9 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Sanoku uchylił zaskarżone postanowienie³⁰. W uzasadnieniu wskazał, iż komornik nie egzekwował kwoty głównej zgodnej z tytułem wykonawczym, tj. w wysokości równej stopie kredytu refinansowanego (lombardowego NBP). Zgodnie z orzeczeniem sądu, postanowieniem z 1 sierpnia 2018 r., komornik ustalił należność główną w wysokości 17,55 tys. zł, odsetki w wysokości 346,32 zł (liczone według stopy lombardowej NBP równej 2,5%) oraz dalsze odsetki lombardowe NBP w kwocie 1,20 zł za każdy dzień do dnia zapłaty.

²² Znak sprawy N-I.441.4.2.2020 oraz wcześniejsze

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.

²⁴ Stawka odsetek ustawowych w okresie objętym kontrolą wynosiła 5% w ujęciu rocznym, natomiast stawka za opóźnienie 7%. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie wynosiła 14%, natomiast w przypadku opóźnień w transakcjach handlowych, maksymalne odsetki nie mogą przekraczać 9,5%.

²⁵ Zarządzenie w sprawie stopy redyskontowej weksli i oprocentowania kredytu refinansowanego obowiązujących od 22 lutego 1993 r. do 13 maja 1994 r.

²⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie – tytuł wykonawczy

²⁷ Sygn. akt I ACa 352/00

²⁸ Z odsetkami od kwot: 33,48 tys. zł od 10 lipca 1993 r., 10 tys. zł od 10 października 1993 r., 10 tys. zł od 10 stycznia 1994 r., 10 tys. zł od 10 kwietnia 1994 r.

²⁹ Plan podziału sumy 152,12 tys. zł uzyskanej z egzekucji nieruchomości, zatwierdzony postanowieniem Sądu Rejonowego w Sanoku I Wydział cywilny Sygn. akt I Co 1736/11,

³⁰ Sygn. akt. I Co 29/18

Dyrektor Wydziału Nieruchomości P UW wyjaśnił, iż postanowienie komornika ustalające wysokość należności głównej nie może stanowić samoistnej podstawy do zmiany sald, gdyż ta następuje na podstawie zaksięgowanych konkretnych wpłat dotyczących danego zobowiązania. Wskazał ponadto, iż zmiana salda zasadna byłaby w sytuacji, gdyby komornik zakończył postępowanie egzekucyjne po wyegzekwowaniu całości należności, (...) a wierzyciel po dokonanej analizie uznałby, iż jego działanie jest prawidłowe tj. nie składał skargi na czynność komornika.

Postanowieniem z 1 sierpnia 2018 r., komornik przy sądzie w Sanoku zakończył postępowanie egzekucyjne ze względu na swoją właściwość. Wierzyciel nie złożył skargi na ustalony przez komornika nowy stan zadłużenia, uznając tym samym jego działanie za prawidłowe. Wierzyciel nie złożył również skargi na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Strzyżowie (przejął postępowanie egzekucyjne ze względu na swoją właściwość), który 11 stycznia 2019 r. dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych, wskazując należność główną oraz wysokość odsetek (lombardowych) zgodnie z postanowieniem z 1 sierpnia 2018 r. Wierzyciel nie zwrócił się również o interpretację tytułu wykonawczego, w zakresie zasądzonych odsetek, do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. W świetle obowiązujących przepisów ustawy *Kodeks Cywilny*, jak również rozstrzygnięć podjętych przez Sąd Rejonowy w Sanoku oraz organy egzekucyjne, wierzyciel winien był podjąć działania zmierzające do skorygowania sposobu wyliczenia należności, z uwzględnieniem wyegzekwowanych kwot, w terminach zaksięgowania wpływów, a w konsekwencji do dokonania waloryzacji stanu należności od dłużnika. Obecny stan, uwidoczony w saldzie należności, jest niezgodny ze stanem faktycznym. W dniu 11 stycznia 2019 r. komornik zajął świadczenia emerytalno-rentowe dłużnika wskazując wysokość egzekwowanego roszczenia: należność główną 17,55 tys. zł, odsetki lombardowe NBP w wysokości 542,32 zł oraz opłatę egzekucyjną 2,53 tys. zł. Saldo zadłużenia wykazywane przez Wojewodę na 4 stycznia 2019 r. wynosiło: należność główna 33,48 tys. zł, odsetki 68,04 tys. zł, a na 9 stycznia 2020 r.: należność główna 33,48 tys. zł., odsetki 75,18 tys. zł. Dłużnik wprowadzany był w błąd poprzez przekazywanie, na koniec 2018 r. i 2019 r., informacji o kwocie należności głównej zadłużenia blisko dwukrotnie wyższej niż egzekwowana przez komornika oraz o kwotach odsetek – odpowiednio – 125 i 138 razy wyższych niż egzekwowane. Sytuacja taka, w ocenie NIK, może podważać zaufanie obywatela do organów administracji państwowej oraz może godzić w dobre imię Urzędu.

(akta kontroli str. 98-134)

2. Nierzetelne prowadzenie dwóch postępowań windykacyjnych poprzez niewykorzystanie wszystkich dostępnych możliwości prawnych zmierzających do skutecznej egzekucji należności oraz niedokonywanie analizy sytuacji dłużników, mającej na celu podejmowanie racjonalnych decyzji co do dalszych możliwości windykacyjnych lub umarzania postępowań.

2.1. Postępowanie windykacyjne³¹ prowadzone było od 2010 r.³² Egzekucja komornicza, prowadzona od 18 czerwca 2010 r. do 26 października 2012 r., była bezskuteczna ze względu na brak majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie wierzytelności. Po uzyskaniu przez wierzyciela wiedzy o miejscu pobytu członków zarządu, będących obywatelami Słowenii, 18 kwietnia 2017 r. Wojewoda wystąpiła z przedsądowym wezwaniem do zapłaty należności w wysokości 55,3 tys. zł. Członkowie zarządu zostali poinformowani, iż w razie nieuregulowania zaległej

³¹ Znak sprawy N-1.441.4.3.2020 oraz wcześniejsze

³² Tytuł wykonawczy – Wyrok zaoczny w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej z 20 kwietnia 2010 r. Sygn. akt V GC 248/10

należności, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową. Pomimo braku wpłaty w oznaczonym terminie, Wojewoda nie podjęła żadnych czynności prawnych w tym zakresie.

Dyrektor Wydziału Nieruchomości PUW wyjaśnił, iż ze względu na brak orzeczenia sądowego będącego tytułem egzekucyjnym przeciw członkom zarządu spółki, brak jest podstaw do uzyskania zaświadczenia stanowiącego, iż jest on europejskim tytułem egzekucyjnym.

Wojewoda nie podjęła żadnych działań w celu uzyskania orzeczenia sądowego (tytułu egzekucyjnego) przeciwko członkom zarządu spółki dłużnika, a następnie europejskiego tytułu egzekucyjnego, pomimo uzyskania wiedzy dotyczącej miejsca pobytu osób odpowiedzialnych, w stosunku do których roszczenie przedawnia się z upływem 3 lat od momentu uzyskania tej wiedzy oraz nie więcej niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę³³.

W dniu 28 listopada 2018 r., Sąd Rejonowy w Rzeszowie³⁴ ogłosił o wszczęciu postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego wobec spółki dłużnika³⁵. Wojewoda nie zgłosiła żadnych okoliczności przemawiających przeciwko rozwiązaniu spółki w terminie wyznaczonym do tej czynności. W dniu 7 sierpnia 2019 r. wykreślono spółkę z KRS³⁶. Pomimo tego, a także znając miejsca pobytu byłych członków zarządu spółki, wierzyciel nadal kierował potwierdzenie sald należności na adres byłej siedziby spółki.

Dyrektor Wydziału Nieruchomości wyjaśnił, iż z uwagi na brak umorzenia należności, potwierdzenia sald skierowano na ten adres. Wskazał ponadto, iż możliwość umorzenia przedmiotowej należności jest analizowana, oraz że stosownie do art. 56 ust. 1 ustawy o *finansach publicznych*, umorzenie należności ma charakter fakultatywny i nie jest czynnością ograniczoną czasowo.

W ocenie NIK, stanem właściwym jest stan, gdy wierzyciel monitoruje sytuację dłużnika oraz działania organów egzekucyjnych, niezwłocznie podejmuje działania przewidziane prawem i prawidłowo sporządza niezbędne dokumenty.

W przedstawionym przypadku – poza bezprzedmiotowym działaniem formalnym (kierowanie zestawień sald na adres nieistniejącego podmiotu) – brak było faktycznych działań wierzyciela. Skutkiem powyższego nie wyegzekwowano na rzecz Skarbu Państwa należnej kwoty (58,86 tys. zł według stanu na 20 stycznia 2020 r.), jak też nie wydano decyzji o umorzeniu postępowania z powodu wykreślenia – ponad 7 miesięcy temu – podmiotu z KRS.

(akta kontroli str. 128-144)

2.2. Postępowanie windykacyjne³⁷ prowadzono od 2016 r., w związku z niezapłaceniem kar nałożonych postanowieniami Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Krośnie³⁸ (dalej PINB). Pismem z 14 lutego 2017 r.,

³³ Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r.³³, do roszczeń wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przeciwko członkom jej zarządu (art. 299 k.s.h.³³), mają zastosowanie przepisy o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Stosownie do przepisu art. 442 § 1 ustawy *Kodeks cywilny*, roszczenie takie ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę

³⁴ Wydział XII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

³⁵ MSiG nr 230/2018 (5618)

³⁶ MSiG nr 157/2019 (5796), poz. 968594 dokonano wykreślenia wszystkich wpisów podmiotu z KRS

³⁷ Znak sprawy OA.III.3211.11.5.2019

³⁸ Postanowienia PINB.5160.1.4.2016 z 28 października 2016 r. oraz PINB.5160.1.5.2016 z dnia 2 listopada 2016 r.

nadzorca sądowy spółki zawiadomił Wojewodę o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego³⁹.

Pomimo posiadanej wiedzy, iż postępowanie układowe wobec dłużnika ma charakter przyspieszony, wierzyciel dopiero w czerwcu 2018 r. wystosował – do byłego już w tym czasie nadzorcy sądowego – pytanie o aktualny stan sprawy. W związku z brakiem odpowiedzi, pytanie ponowiono 10 lipca 2018 r. Pytania kierowano, pomimo iż 8 czerwca 2017 r. w MSiG⁴⁰ zostało zamieszczone ogłoszenie o umorzeniu – postanowieniem sądu z 25 maja 2017 r.⁴¹ – przyspieszonego postępowania układowego. Na postanowienie sądu wierzycielom przysługiwało prawo wniesienia zażalenia w ciągu dwóch tygodni od dnia obwieszczenia postanowienia.

Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że: 1) po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, wszczęcie postępowania egzekucyjnego jest niedopuszczalne; 2) sprawdzano czy w MSiG nie został obwieszczony termin zgromadzenia wierzycieli; 3) bezskutecznie próbowano skontaktować się z prezesem zarządu spółki oraz z nadzorcą sądowym; 4) w wyniku analiz treści zapisów MSiG uzyskano informację, iż postępowanie układowe zostało umorzone.

W świetle ustaleń NIK, powyższe wyjaśnienia nie potwierdzają stanu faktycznego: wystosowano do byłego nadzorcy sądowego pytania z 4 czerwca 2018 r. i 10 lipca 2018 r. – oraz wcześniej upomnienia z 29 grudnia 2017 r., wzywające dłużnika do uregulowania należności – co świadczy, że przed ich wysłaniem nie dokonywano analizy zapisów MSiG.

Ustalono, że od 28 lutego 2018 do 16 kwietnia 2019 r., do Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa Mokotów (dalej US) wierzyciel skierował cztery pisma wraz z tytułami wykonawczymi. Adresat trzykrotnie zwrócił przesyłki, ze względu na zawarte w nich błędy formalne: nieprawidłowy adres rejestracyjny, brak numerów REGON i NIP spółki, brak daty powstania należności pieniężnej/okresu, którego należność dotyczy.

Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, iż przy sporządzaniu tytułów wykonawczych wykorzystano dane identyfikacyjne dotyczące zobowiązanego zawarte w postanowieniach, w aktach sprawy nie było numerów NIP i REGON, oraz że nie było pewności czy dane wynikające z KRS dotyczą podmiotu zobowiązanego karą.

Przedstawione wyjaśnienia nie znajdują odzwierciedlenia w ustaleniach NIK. W piśmie z 14 lutego 2017 r., które wierzyciel otrzymał od nadzorcy sądowego, został określony właściwy adres dłużnika. Wpisany do tytułu wykonawczego niepoprawny adres, 12 grudnia 2016 r. został wykreślony z KRS, a na jego miejsce został wpisany adres wskazany przez nadzorcę sądowego i US. Argument o braku pewności, czy numery NIP i REGON wynikające z KRS dotyczą podmiotu zobowiązanego karą, pozostają w sprzeczności z innym fragmentem wyjaśnień Dyrektora Generalnego PUW, w którym podał, iż od momentu zawiadomienia przez nadzorcę sądowego, wierzyciel na bieżąco śledził MSiG. Numery NIP i REGON spółki zostały wpisane do KRS 23 grudnia 2014 r., stąd nie można mówić o niepewności co do identyfikacji właściwego podmiotu.

Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, iż brak podania w tytule wykonawczym *okresu którego dotyczy należność pieniężna* był uzasadniony, gdyż nie dotyczył on ściśle

³⁹ Ogłoszenie o postępowaniu zamieszczone w MSiG z 3 lutego 2017 r., nr 24 (5161) poz. 4114 str. 52

⁴⁰ Monitor Sądowy i Gospodarczy nr 110/2017 (5247) poz. 22378

⁴¹ Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, Sądu Gospodarczego, X Wydziału Gospodarczego dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych

przedmiotowej należności. NIK stwierdza, że formularz tytułu egzekucyjnego umożliwiał wierzycielowi dokonanie wyboru pomiędzy okresem dotyczącym należności a datą powstania należności, co zostało przez wierzyciela uzupełnione 16 kwietnia 2019 r., po zwróceniu uwagi przez US.

Opinia Dyrektora Generalnego Urzędu, iż to rozłożone w czasie zwroty tytułów wykonawczych przez US, celem ich skorygowania, przyczyniły się do wydłużenia czasu ich sporządzenia, nie znajduje potwierdzenia w ustaleniach kontroli. W ocenie NIK, już na etapie sporządzania pierwszej wersji tytułów wykonawczych, wierzyciel – przy dochowaniu należytej staranności – miał możliwość wykorzystania danych znajdujących się w aktach sprawy oraz danych ogólnodostępnych, aby wykonać tę czynność w sposób prawidłowy. W ocenie NIK, to wierzyciel przyczynił się do wydłużenia tego procesu na okres 412 dni.

W MSiG z 6 lutego 2020 obwieszono o zabezpieczeniu majątku spółki, poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego. Dyrektor Generalny wyjaśnił, iż ze względu na krótki upływ czasu nie rozważano jeszcze, w jaki sposób na prowadzone postępowanie egzekucyjne i możliwość dochodzenia należności wpływa zabezpieczenie majątku spółki poprzez ponowne ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego.

Jak ustalono, w 2017 r. przyspieszone postępowanie układowe dotyczące tego podmiotu trwało niespełna cztery miesiące. Wyrażony pogląd, iż upłynął zbyt krótki okres czasu by rozważyć, jak ta sytuacja prawna wpłynie na możliwość dochodzenia należności, jest w tej sytuacji nieuprawnione.

W ocenie NIK, dalsze opieszale prowadzenie tego postępowania stwarza ryzyko niewyegzekwowania należności pieniężnej w wysokości 124,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 145-222)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów.

Dochody budżetowe na 2019 r. w części 85/18 zostały realnie zaplanowane, w oparciu o wykonanie w latach ubiegłych. Wykonano je w wysokości 115% planu. Prawidłowo udzielano ulg w spłacie należności. Wzrost należności pozostałych do zapłaty i zaległości wynikał z przyczyn niezależnych od dysponenta tej części budżetu państwa.

Wojewoda realizowała działania nadzorcze zmierzające do prawidłowej realizacji dochodów przez jednostki realizujące budżet w części 85/18. Ujawnione w kontroli nieprawidłowości w prowadzeniu postępowań windykacyjnych, ze względu na ich niewielką skalę, nie miały negatywnego wpływu na ocenę wykonania dochodów. Kwota zaległości objętych tymi postępowaniami stanowiła 0,3% uzyskanych dochodów.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W 2019 r. wydatki w części 85/18 budżetu państwa wynosiły 4.077.392,6 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. kwota wydatków była większa o 335.308,7 tys. zł (9%). Wykonane wydatki były wyższe o 892.787,6 tys. zł (28%) od określonych w ustawie budżetowej, a niższe o 20.814,4 tys. zł (0,5%) od wydatków według planu po zmianach.

Analizą objęto wykonanie wydatków w ośmiu działach⁴², wynoszące 3.947.599,8 tys. zł, co stanowiło 96,8% łącznej kwoty wydatków w części 85/18. W analizowanych działach i rozdziałach wydatki te realizowano zgodnie z planem finansowym. W działach wykonano je w wysokościach od 98,6% do 100% planowanych, a w rozdziałach (z jednym wyjątkiem) w wysokościach nie mniejszych niż 78% planu. Wykonanie w kwocie istotnie niższej od planowanej (43,2% planu) wynikało z niewykorzystania środków przeznaczonych dla stowarzyszeń na działalność dziennych opiekunów⁴³.

Decyzjami Ministra Finansów z 29 listopada 2019 r. oraz 31 grudnia 2019 r., plan wydatków w części 85/18 został zmniejszony o kwoty zablokowane decyzjami Wojewody – łącznie o 27.342,5 tys. zł. W wyniku analizy wydatków – w stosunku do planu uwzględniającego te kwoty – stwierdzono, że zmniejszenia te nie wpłynęły w większym stopniu na poziom ich wykonania. Maksymalna różnica w wykonaniu według działów wynosiła 3,5 punktu procentowego. W wykonaniu według rozdziałów, najistotniejsza różnica wystąpiła w rozdziale, do którego klasyfikowano wydatki na działalność placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli⁴⁴. W stosunku do planu po zmianach (392,3 tys. zł) wydatki te wykonano w 92,5%, a przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (3.556,7 tys. zł) – w 9,2%. Różnica w wykonaniu wydatków na działalność jednostek poradnictwa specjalistycznego, ośrodków interwencji kryzysowej i na mieszkania chronione⁴⁵ wyniosła 26 punktów procentowych, a wydatków na wykonanie prac geodezyjno-urzędniowych na potrzeby rolnictwa⁴⁶ – 17,1 punktu procentowego. W pozostałych analizowanych rozdziałach różnice wynosiły maksymalnie 10 punktów procentowych. Przyczyny niewykorzystania środków w kwotach istotnie niższych od planu, bez uwzględnienia jego zmniejszeń o kwoty zablokowane, omówiono w częściach wystąpienia dotyczących poszczególnych grup ekonomicznych wydatków.

(akta kontroli str. 223-282)

W 2019 r. plan wydatków w części 85/18 zwiększono środkami z rezerw łącznie o 515.062,9 tys. zł. Plan wydatków budżetu państwa zwiększono o 507.418,6 tys. zł, z czego środkami z rezerw celowych o 504.414,3 tys. zł, a środkami z rezerwy ogólnej o 3.004,3 tys. zł. Plan wydatków budżetu środków europejskich zwiększono środkami z rezerwy celowej tego budżetu o 7.644,3 tys. zł. Środkami z rezerwy celowych zwiększono plan: dotacji o 387.962,4 tys. zł⁴⁷, wydatków majątkowych o 74.007,8 tys. zł⁴⁸, wydatków bieżących jednostek budżetowych o 41.842,6 tys. zł; świadczeń na rzecz osób fizycznych o 601,5 tys. zł. Środkami z rezerwy ogólnej zwiększono plan dotacji o 204,3 tys. zł oraz wydatków majątkowych o 2.800 tys. zł⁴⁹. Środkami z rezerwy celowej budżetu środków europejskich zwiększono plan wydatków majątkowych⁵⁰.

⁴² 010 Rolnictwo i łowiectwo, 600 Transport i łączność, 750 Administracja publiczna, 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, 801 Oświata i wychowanie, 851 Ochrona zdrowia, 852 Pomoc społeczna, 855 Rodzina

⁴³ Wydatki w dziale 855 Rodzina rozdziale 85507 Dzienni opiekunowie

⁴⁴ Dział 801 Oświata i wychowanie rozdział 80146 Doksztacanie i doskonalenie nauczycieli

⁴⁵ Dział 852 Pomoc społeczna rozdział 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – wykonanie w stosunku do planu (269,2 tys. zł) wynosiło 100%, a przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (94,8 tys. zł) – 74%.

⁴⁶ Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo rozdział 01095 Prace geodezyjno-urzędniowe na potrzeby rolnictwa – 100% wykonania planu po zmianach w wysokości 15.924,7 tys. zł, a 82,9% przy uwzględnieniu w planie zablokowanych 3.277,3 tys. zł.

⁴⁷ Kwotę nie uwzględnia dotacji na zadania i zakupy inwestycyjne w wysokości 70.186,5 tys. zł.

⁴⁸ Kwotę 70.186,5 tys. zł stanowiły dotacje na zadania i zakupy inwestycyjne.

⁴⁹ Dotacje na zadania i zakupy inwestycyjne

⁵⁰ Środki przeznaczono na zakupy inwestycyjne dokonywane w ramach projektów realizowanych przez Komendę Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej.

Badaniem objęto wszystkie zwiększenia środkami z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (pozycja 98) oraz zwiększenia środkami z pozycji 26, 27, 58 i 69 rezerw celowych⁵¹. Zwiększenia te (79.424,4 tys. zł) stanowiły 15,5% wszystkich zwiększeń środkami z rezerw celowych.

Wnioski Wojewody o zbadane zwiększenia planu wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe. Przyznane środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Z przyczyn zaistniałych po zwiększeniu budżetu, niezależnych od dysponenta części 85/18, nie wykorzystano 4.655,3 tys. zł – 5,9% kwoty o jaką zwiększono budżet części 85/18 środkami z badanych rezerw. Największe kwoty niewykorzystanych środków dotyczyły stypendiów i zasiłków szkolnych (2.671,3 tys. zł – 11,5% kwoty otrzymanej na ich wypłatę), na co głównie wpłynął wzrost dochodów w rodzinach i w związku z tym utrata uprawnień do tego rodzaju pomocy. Kwota 1.067,4 tys. zł (13,7% przyznanych środków) nie została wykorzystana przez podmioty wybrane do realizacji programu opieki nad dziećmi do 3 lat *Maluch+ 2019*. Nie zostały wykonane niektóre zadania określone przez beneficjentów w ofertach konkursowych lub nie zostały w pełni obsadzone miejsca dedykowane dzieciom z niepełnosprawnością, co skutkowało pomniejszeniem dotacji.

(akta kontroli str. 283-330)

W 2019 r. Wojewoda wydała 59 decyzji, na podstawie których dokonała blokady wydatków w wysokości 28.183,9 tys. zł – o 102,5 tys. zł mniej niż w 2018 r. Stanowiły one 0,68% wydatków planowanych. Zablokowane wydatki na dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) wynosiły 15.111,15 tys. zł (0,42% dotacji planowanych dla jst). Blokady dokonywane były na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o *finansach publicznych*. Nie wystąpiły przypadki blokowania środków w związku ze stwierdzoną niegospodarnością. Decyzje w sprawie blokad zaplanowanych wydatków budżetowych podejmowano bez zbędnej zwłoki, w terminie do czternastu dni od daty powzięcia przez Urząd wiedzy, iż dany wydatek nie będzie zrealizowany.

Środki w wysokości 2.687,7 tys. zł zostały zablokowane w związku z niepełną realizacją zadania inwestycyjnego na przejściu granicznym⁵² oraz brakiem realizacji dwóch zadań dotyczących zakupów inwestycyjnych w celu wyposażenia takich przejść⁵³. Kwotę 832 tys. zł zablokowano ze względu na niewykonanie zadania przewidywanego do realizacji w ramach *Programu współpracy transgranicznej EIS Polska – Białoruś – Ukraina 2014 – 2020*⁵⁴. Przyczyny braku realizacji oraz niepełnej realizacji tych zadań podano w części wystąpienia dotyczącej wydatków majątkowych, zrealizowanych w kwotach istotnie niższych niż planowano.

Kwota 1.738,6 tys. zł została zablokowana w związku z realizacją mniejszego – niż przewidywano – zakresu projektu *Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)*. Niewykonanie części wydatków spowodowane było brakiem rozstrzygnięć

⁵¹ Pozycja 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego „Aktywna tablica” – zwiększenie o 40.800,2 tys. zł, w tym 338,3 tys. zł na sfinansowanie wzrostu o 500 zł (od 1 sierpnia 2019 r.) pracowników zatrudnionych w Kuratorium Oświaty w Rzeszowie (opinia nr 267 Komisji Finansów Publicznych w sprawie zmiany przeznaczenia rezerwy celowej – uchwalona na posiedzeniu w dniu 8 sierpnia 2019 r.); pozycja 27 – Środki na realizację wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” – zwiększenie o 10.687 tys. zł; pozycja 58 – Środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 – zwiększenie o 7.581,1 tys. zł; pozycja 69 – Środki na realizację „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017 – 2020 – zwiększenie o 12.092 tys. zł.

⁵² Zadanie: *Dostosowanie infrastruktury do odpraw osobowych na przejściu granicznym w Korczowej*.

⁵³ Zadań: *Zakup urządzeń do wykrywania i identyfikacji śladowych ilości narkotyków i materiałów wybuchowych na drogowe przejścia graniczne w Budomierzu, Korczowej, Krościenku i Medyce oraz Zakup urządzeń do badania autentyczności dokumentów na drogowe przejścia graniczne w Korczowej i Medyce*.

⁵⁴ Zadanie: *Rozwój i poprawa jakości infrastruktury ICT służb ratowniczych na granicy polsko ukraińskiej*. Zablokowano wydatki przewidywane do poniesienia w związku z realizacją projektu finansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

postępowań o udzielenie zamówień publicznych na realizację robót geodezyjnych. Wzrost liczby zamówień na usługi geodezyjne oraz ich kosztów – w stosunku do oszacowanych na etapie przygotowania studium wykonalności *PSIP* – powodował, że postępowania unieważniano ze względu na brak ofert lub ich ceny przekraczające kwoty jakie zamawiający przeznaczyci na realizację zamówień. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie wydłużenia terminu realizacji projektu do 31 grudnia 2021 r.

Blokadami objęto 7.574,15 tys. zł niewykorzystanych środków z rezerw celowych budżetu państwa (1,5% otrzymanych środków). Główną przyczyną tych blokad (4.736,76 tys. zł, tj. 62,54%) był nadmiar posiadanych środków, spowodowany niższymi niż planowano potrzebami oraz wynikający z oszczędności powstałych przy realizacji zadań. Terminy otrzymywania informacji o niewykorzystaniu tych środków, a także ich kwoty, nie dawały podstaw do wystąpień do Ministra Finansów o korekty decyzji przyznających.

(akta kontroli str. 331-346)

W porównaniu do 2018 r. nastąpiła nieznaczna zmiana w strukturze wydatków według grup ekonomicznych⁵⁵. Polegała ona na zwiększeniu udziału dotacji i odpowiednim zmniejszeniu udziału wydatków majątkowych. Wydatki na dotacje stanowiły 91% ogółu wydatków (w 2018 r. – 87,5%), a wydatki majątkowe – 2,3% (w 2018 r. – 6%). Nie zmienił się udział wydatków bieżących jednostek budżetowych (w 2019 r. – 6,6%, w 2018 r. – 6,5%) oraz wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych (w latach 2018 – 2019 mniej niż 0,1%). Wydatki według grup realizowano zgodnie z planem finansowym. Wykonano je w wysokościach nie mniejszych niż 99,2% planu po zmianach oraz 94,6% planu, przy uwzględnieniu w nim kwot zablokowanych, o jakie zmniejszony został plan decyzjami Ministra Finansów. W dalszej części wystąpienia, w przypadku różnic pomiędzy jednym i drugim wykonaniem, w nawiasach podano dane dotyczące wykonania bez uwzględnienia w planie takich zmniejszeń.

(akta kontroli str. 347)

Wydatki na dotacje wynosiły 3.711.475,7 tys. zł⁵⁶, co stanowiło 99,5% (99%) planu. Były wyższe o 438.063,3 tys. zł (13,4%) od takich wydatków w 2018 r. Wydatki na dotacje dla:

- jst na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wynosiły 3.178.510,8 tys. zł – 99,6% (99,3%) planu;
- jst na realizację własnych zadań bieżących, w tym z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – 361.251,3 tys. zł – 98,5% (98,3%) planu;
- jst w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o *finansach publicznych* – 23.178 tys. zł – 99,5% (81,8%) planu;
- jst na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 2.048,7 tys. zł – 98,4% (35,9%) planu;
- dla gmin uzdrowiskowych – 3.704,4 tys. zł – 100% planu;
- jst w celu rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych – 597,8 tys. zł – 100% planu;
- innych jednostek – 142.184,7 tys. zł – 99,1% planu.

⁵⁵ Grupy wydatków określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz.1053 ze zm.). W grupie dotacji, świadczeń na rzecz osób, wydatków bieżących jednostek budżetowych oraz wydatków majątkowych uwzględniono – odpowiednio – wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

⁵⁶ Kwota nie obejmuje wydatków na dotacje na zadania i zakupy inwestycyjne w wysokości 76.887,3 tys. zł

Analizą objęto dotacje przekazane przez Wojewodę na realizację wydatków klasyfikowanych do ośmiu działów⁵⁷. Łączna kwota dotacji objętych analizą wynosiła 3.618.016,4 tys. zł, co stanowiło 97,5% dotacji ogółem. Główne cele, na jakie Wojewoda przeznaczyła analizowane dotacje, to: finansowanie lub dofinansowanie zadań jst w obszarze wsparcia rodziny; finansowanie lub dofinansowanie świadczeń pomocy społecznej; zapewnienie działalności Państwowej Straży Pożarnej; zapewnienie świadczeń ratownictwa medycznego; dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego; dopłaty dla przewoźników w celu rekompensaty utraconych dochodów z tytułu stosowania ustawowych ulg przy sprzedaży biletów; realizacja przez gminy zadań z zakresu spraw obywatelskich; zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

W wyniku analizy stwierdzono, że: dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem; dysponent części dokonywał weryfikacji prawidłowości wykorzystania; przestrzegano terminów dokonywania zmian kwot dotacji na zadania realizowane przez jst i terminów zatwierdzania rozliczeń dotacji, określonych w ustawie o *finansach publicznych*. Środki dotacji wydatkowano w wysokościach przewidywanych w planie⁵⁸, a wykonanie w kwotach istotnie niższych (mniej niż 50%) wynikało z przyczyn niezależnych od dysponenta części i dotyczyło dotacji na:

- odbudowę, na terenie województwa podkarpackiego, doradztwa metodycznego nauczycieli⁵⁹ – zadanie częściowo zrealizowane przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, ponieważ przepisy określające wymagane kompetencje doradców⁶⁰ weszły w życie 7 czerwca 2019 r.; w wyniku naboru stwierdzono, że ustalone wymagania spełniała mniejsza liczba nauczycieli niż przewidywano; termin wejścia w życie przepisów spowodował, że doradcy rozpoczęli realizację zadań od 1 października 2019 r.;
- działalność dziennych opiekunów w ramach programu *Maluch+ 2019*⁶¹ – zadanie nie w pełni zrealizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Krośnie, ze względu na opóźnienia w podjęciu działalności przez opiekunów oraz niepełne obsadzenie miejsc, co skutkowało pomniejszeniem dotacji w stosunku do określonej w umowie o dofinansowanie zadania;
- pokrycie kosztów opieki przedszkolnej nad dziećmi romskimi i ich edukacji przedszkolnej⁶² – zadanie częściowo zrealizowane przez Stowarzyszenie Romów Bahtałe–Roma w Jaśle, ze względu na niższą, niż zakładana w 100%, frekwencję dzieci romskich;
- zadania w zakresie kwalifikacji wojskowej realizowanych przez gminy⁶³ – zadanie zrealizowane, a niższe wydatki wynikały z faktu, że nie wszystkie wezwane osoby składały wnioski o zwrot kosztów przejazdu i utraconych zarobków.

(akta kontroli str. 223-267, 347-433, 457-459, 461-462)

⁵⁷ Działy wymieniono w przypisie nr 42.

⁵⁸ W analizowanych działach wydatki na dotacje wykonano w wysokościach nie mniejszych niż 96,8% (94,5%), a w rozdziałach tych działów (z dwoma wyjątkami wskazanymi w przypisie nr 59 i nr 61) w wysokościach nie mniejszych niż 78,8% (76,9%).

⁵⁹ Wydatki na dotacje w dziale 801 *Oświata i wychowanie* rozdziale 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli* wynosiły 362,9 tys. zł. Wykorzystano 9,2% środków przewidzianych na dotacje w tym rozdziale. Niewykorzystana kwota wynosiła 3.586,1 tys. zł.

⁶⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 maja 2019 r. w sprawie *placówek doskonalenia nauczycieli* (Dz. U. poz. 1045)

⁶¹ Wydatki na dotacje w dziale 855 *Rodzina* 85507 *Dzienni opiekunowie* wynosiły 33.200 zł. Wykorzystano 43,2% środków przewidzianych na dotacje w tym rozdziale. Niewykorzystana kwota wynosiła 43,6 tys. zł.

⁶² Wydatki w dziale 801 *Oświata i wychowanie* rozdziale 80104 *Przedszkola* § 2820 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom* wynosiły 10,4 tys. zł. Wykorzystano 44,7% środków na dotacje przewidzianych w tym rozdziale i paragrafie. Niewykorzystana kwota wynosiła 12,9 tys. zł.

⁶³ Wydatki w dziale 750 *Administracja publiczna* rozdziale 75045 *Kwalifikacja wojskowa* § 2010 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* wynosiły 16,4 tys. zł. Wykorzystano 28,8% środków przewidzianych na dotacje w tym rozdziale i paragrafie. Niewykorzystana kwota wynosiła 40,6 tys. zł.

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wynosiły 2.369,2 tys. zł – 100% planu. Były o 215,4 tys. zł (10%) wyższe niż w 2018 r. Wydatki bieżące jednostek budżetowych wykonano w wysokości 268.814,4 tys. zł, co stanowiło 99,2% (98,6%) planu. Były wyższe o 26.929,5 tys. zł (11,1%) od poniesionych w 2018 r. Wydatki w ramach tych grup realizowano zgodnie z planem finansowym – nie stwierdzono wykonania w kwotach istotnie niższych niż planowano⁶⁴.

(akta kontroli str. 223-267, 463-475)

Przeciętne zatrudnienie w części 85/18, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 2.809 i w porównaniu do 2018 r. było niższe o 55. Przeciętne zatrudnienie członków korpusu służby cywilnej zmniejszyło się o 49, a osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń o 6. Zmiany te wynikały głównie ze zmniejszenia zatrudnienia w Inspekcji Ochrony Środowiska, spowodowanego wejściem w życie ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw⁶⁵.

Wydatki na wynagrodzenia realizowane były zgodnie z planem finansowym. Według sprawozdania Rb-70 wynosiły one 165.483,2 tys. zł. Pomimo zmniejszenia przeciętnego zatrudnienia były wyższe o 19.047,9 tys. zł (13%) niż w 2018 r., co wynikało z decyzji Ministra Finansów podejmowanych na etapie opracowania ustawy budżetowej oraz w trakcie 2019 r.⁶⁶

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wynosiły 9.751,3 tys. zł. Były wyższe o 328,1 tys. zł (3,5%) od takich wynagrodzeń wypłaconych w 2018 r. Wzrost tych wynagrodzeń spowodowany był – przede wszystkim – potrzebą przeprowadzenia większej liczby badań zwierząt rzeźnych i mięsa, wykonywanych przez lekarzy weterynarii na podstawie umów zawartych z powiatowymi lekarzami weterynarii, do zawarcia których uprawniał przepis art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁶⁷. W porównaniu do 2018 r., wydatki z tego tytułu były wyższe o 306,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 223-267, 476-522)

Wydatki majątkowe w części 85/18 wynosiły 94.733,3 tys. zł. Były niższe o 129.899,5 tys. zł (57,8%) od wydatków majątkowych poniesionych w 2018 r. Wydatki te realizowano na ogół w kwotach przekraczających 80% planu, bez uwzględnienia jego zmniejszeń o kwoty zablokowane. Niższe wykonanie było niezależne od dysponenta części i wynikało z:

- niezrealizowania pełnego zakresu zadania *Dostosowanie infrastruktury do odpraw osobowych na drogowym przejściu granicznym w Korczowej*⁶⁸, a także oszczędności po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień

⁶⁴ Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wykonano w działach w wysokościach nie mniejszych niż 99,7% planu, a w rozdziałach – nie mniejszych niż 98,9%. Wydatki bieżące jednostek budżetowych wykonano w działach w wysokościach nie mniejszych niż 97,5% planu, a w rozdziałach – nie mniejszych niż 90,3% (83,4%), z wyjątkiem wydatków w dziale 852 *Pomoc społeczna rozdziale 85295 Pozostała działalność* (wydatki na szkolenia pracowników służby cywilnej wykonano w 68,9% planowanych w wysokości 23.000 zł).

⁶⁵ Dz. U. poz. 1479. Na mocy art. 19 ust. 1 tej ustawy, pracownicy wydziałów i działów monitoringu środowiska oraz laboratoriów wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, a także pracownicy innych komórek organizacyjnych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska – do których obowiązków należało wykonywanie zadań na rzecz wydziałów i działów monitoringu środowiska stali się pracownikami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

⁶⁶ W ustawie budżetowej na 2019 r., wydatki w części 85/18 zaplanowano w wysokości 153.097 tys. zł – o 6.661,7 tys. zł więcej niż wykonanie w 2018 r. W trakcie 2019 r., w wyniku decyzji Ministra Finansów, a także Ministra Finansów Inwestycji i Rozwoju, plan wydatków na wynagrodzenia zwiększono o 16.701,6 tys. zł tys. zł, w tym środkami z rezerw celowych budżetu państwa o 16.592,6 tys. zł. Na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 lutego 2019 r. w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, na rok 2019 (Dz. U. poz. 344), z części 85/18 (do części 41 – środowisko) przeniesiono środki na wynagrodzenia w wysokości 3.511 tys. zł. W wyniku tych zmian, wydatki na wynagrodzenia planowane były w wysokości 166.287,6 tys. zł.

⁶⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1557

⁶⁸ Cena najkorzystniejszej oferty przekraczała kwotę jaką przeznaczono na realizację obydwóch części zamówienia. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego powtórzono, ograniczając je do jednej części.

publicznych na realizację dwóch innych zadań inwestycyjnych dotyczących przejść granicznych⁶⁹ – wydatki wykonano w wysokości 71,1% przewidywanych na realizację tych zadań, niewykorzystana kwota wynosiła 1.489,6 tys. zł⁷⁰;

- niezrealizowania zadań związanych z zakupem urządzeń do wykrywania i identyfikacji śladowych ilości narkotyków i materiałów wybuchowych na drogowe przejścia graniczne w Budomierzu, Korczowej, Krościenku i Medyce oraz urządzeń do badania autentyczności dokumentów na drogowe przejścia graniczne w Korczowej i Medyce⁷¹, a także oszczędności po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych na realizację siedmiu innych zakupów inwestycyjnych – wydatki wykonano w wysokości 32,3% przewidywanych na te zakupy, nie wykorzystano 1.285,4 tys. zł⁷²;
- niezrealizowaniu, przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej, zadania *Rozwój i poprawa jakości infrastruktury ICT⁷³ na granicy polsko-ukraińskiej⁷⁴* – wydatków nie wykonano, niewykorzystana kwota wynosiła 832 tys. zł⁷⁵;
- rezygnacji Gminy Brzostek z realizacji zadania w zakresie rozwoju sieci mieszkań chronionych⁷⁶ – wydatków nie wykonano, nie wykorzystano 14 tys. zł⁷⁷;
- nieutworzeniu żłobka przez beneficjenta programu *Maluch+ 2019* – wydatki wykonano w wysokości 25,2% przewidywanych na tworzenie żłobków przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych, nie wykorzystano 195 tys. zł⁷⁸

(akta kontroli str. 223-267, 434-456, 460, 523-548)

Według stanu na koniec 2019 r. zobowiązania w części 85/18 wynosiły 16.136,3 tys. zł i w całości były zobowiązaniami niewymagalnymi. Zobowiązania te były wyższe o 2.134,6 tys. zł (15,2%) od zobowiązań na koniec 2018 r. Wynikały one głównie z tytułu: dodatkowego wynagrodzenia rocznego (11.057,2 tys. zł – 68,5% łącznej kwoty zobowiązań), pochodnych od wynagrodzeń (2.102,1 tys. zł – 13%), zakupu usług różnych (1.207,8 tys. zł – 6,9%), zakupu energii (324,1 tys. zł – 2%).

(akta kontroli str. 223-267)

W 2019 r., w części 85/18 poniesiono wydatki w wysokości 0,4 tys. zł z tytułu odsetek za nieterminowe wpłaty zaliczek podatku dochodowego od osób fizycznych,

⁶⁹ Zadania: *Budowa drogowego przejścia granicznego w Malhłowicach oraz Rozbudowa stacji trafo na terenie drogowego przejścia granicznego w Korczowej.*

⁷⁰ Wydatki w dziale 600 *Transport i łączność* rozdziale 60031 *Przejścia graniczne* § 6050 *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych*

⁷¹ Zadania niezrealizowane ze względu na brak możliwości przeprowadzenia – w 2019 r. – postępowań o udzielenie zamówień publicznych, które zostałyby zakończone realizacją dostaw. Sytuacja ta została spowodowana terminem zatwierdzenia – przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji – planu zakupów inwestycyjnych dotyczących przejść granicznych (wniosek Wojewody wysłany 2 stycznia 2019 r., zatwierdzony plan przekazany pismem Ministra z 26 lipca 2019 r.) oraz terminem zatwierdzenia – przez Ministra Finansów – wniosku Wojewody o przyznanie środków z rezerwy celowej (wniosek Wojewody przesłany 13 sierpnia 2019 r., decyzja Ministra 19 września 2019 r.)

⁷² Wydatki w dziale 600 rozdziale 60031 § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych*

⁷³ Technologie informacyjno-komunikacyjne

⁷⁴ Środki na projekt wydzielono z limitu otrzymanego na realizację *Programu współpracy zagranicznej EIS Polska – Białoruś – Ukraina 2014 – 2020*. Projekt został umieszczony na liście rezerwowej i ostatecznie nie został zakwalifikowany do realizacji.

⁷⁵ Wydatki w dziale 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* rozdziale 75410 *Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej* § 6068 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - finansowanie programów i projektów ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych* oraz w § 6069 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowanie programów i projektów ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.*

⁷⁶ Pomimo złożonego zapotrzebowania przez Gminę Brzostek i przyznania środków z rezerwy celowej, na etapie zawierania umowy o dofinansowanie zadania Gmina zrezygnowała z realizacji zadania.

⁷⁷ Wydatki w dziale 852 *Pomoc społeczna* rozdziale 85520 *Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej* § 6330 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)*

⁷⁸ Wydatki w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85505 *Tworzenie i funkcjonowanie żłobków* § 6230 *Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych*

potrącanych z wynagrodzeń pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Opóźnienia w przekazaniu zaliczek podatku wynikały z błędów w zapisach księgowych na koncie *Rozrachunki z budżetami*.

(akta kontroli str. 549-553)

Wydatki w części 85/18, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2018, zaplanowano i wykonano w wysokości 1.500 tys. zł. Środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem⁷⁹, w terminie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z 14 grudnia 2018 r. w sprawie *wydatków budżetu państwa, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego*⁸⁰. Kwoty określone we wniosku o środki, przekazany przez Miasto Rzeszów, wynikały z faktur wystawionych przez wykonawcę zadania inwestycyjnego. Środki finansowe zostały przekazane przez dysponenta części w dniu otrzymania ich z Ministerstwa Finansów, w terminie pięciu dni od daty wpływu wniosku. Sprawozdanie z wykonania planu tych wydatków sporządzono według klasyfikacji budżetowej określonej dla nich w ww. rozporządzeniu.

W części 85/18, do realizacji w 2020 r. nie zostały przeniesione wydatki z roku 2019.

(akta kontroli str. 554-564)

Szczegółowe badanie wydatków dysponenta części 85/18 przeprowadzono na próbie w wysokości 637.044,2 tys. zł, stanowiącej 16,8% zrealizowanych wydatków na dotacje (z majątkowymi). Kontrolą objęto dotacje:

- dla pięciu jst⁸¹ na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach programu *Rodzina 500 plus* – 309.542,3 tys. zł;
- dla pięciu jst⁸² na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna – 120.289,6 tys. zł;
- na funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego – 124.314,7 tys. zł;
- na dopłaty do paliwa rolniczego – 34.889,6 tys. zł;
- dla jst na dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 25.092,3 tys. zł;
- na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie kosztu ich zakupu w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne, inne niż jst, lub osoby fizyczne – 14.438,4 tys. zł;
- na realizację ustawy z 4 lutego 2011 r. o *opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*⁸³ – 6.513,4 tys. zł;
- na realizację zadań w ramach *Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017 – 2019 „Aktywna tablica”* – 1.977,5 tys. zł;

W wyniku badania próby dotacji stwierdzono, że zachowane były reguły dotyczące wysokości dofinansowania własnych zadań inwestycyjnych jst; w umowach o dofinansowanie tych zadań zawarto postanowienia odnośnie obowiązku zwrotu dotacji w przypadku obniżenia kosztów realizacji zadań; dotacje przekazywane były

⁷⁹ Wydatki, które nie wygasły z upływem 2018 r. przeznaczono na zadanie Budowa strażnicy JRG nr 3 dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie.

⁸⁰ Dz. U. poz. 2346

⁸¹ Gminy: Miasto Rzeszów, Miasto Krosno, Miasto Przemyśl, Miasto Tarnobrzeg, Miasto Mielec

⁸² Gminy: Miasto Rzeszów, Miasto Krosno, Miasto Przemyśl, Miasto Tarnobrzeg, Miasto Mielec

⁸³ Dz.U. z 2020 r. poz. 326 ze zm.

na podstawie sporządzonych przez jst kalkulacji potrzeb, w terminach i wysokościach umożliwiającą realizację zadań; dysponent części weryfikował efekty i stopień realizacji celu na podstawie dokumentów przedstawianych przez beneficjentów.

(akta kontroli str. 565-634, 695-697)

W 2019 r. PUW zrealizował wydatki w wysokości 65.954,9 tys. zł⁸⁴. Stanowiły one 109,6% wydatków określonych w planie finansowym według ustawy budżetowej oraz 99,6% wydatków według planu po zmianach. Były one o 6.480,3 tys. zł (10,9%) wyższe od wydatków poniesionych w 2018 r. Wydatki realizowane były przez PUW zgodnie z planem finansowym po zmianach⁸⁵. W 2019 r. plan wydatków Urzędu nie został zwiększony środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Środkami z 10 pozycji rezerw celowych plan ten zwiększono o 5.153 tys. zł. Wszystkie zwiększenia dotyczyły planu wydatków bieżących jednostek budżetowych⁸⁶.

W stosunku do 2018 r. nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze wydatków według grup ekonomicznych. Różnice wynosiły od 0,8 do 1,6 punktu procentowego. Wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 94,8% wydatków ogółem (w 2018 r. – 93,3%), wydatki majątkowe – 4,9% (w 2018 r. – 6,5%), świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,3% (w 2018 r. – 0,2%). Wydatki w poszczególnych grupach zostały wykonane w wysokościach przekraczających 99% planu.

(akta kontroli str. 635-651)

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wynosiły 197,7 tys. zł (100% planu). Były o 73,5 tys. zł (59,2%) wyższe niż w 2018 r. Wydatki bieżące jednostek budżetowych wynosiły 62.498,8 tys. zł (99,6% planu). Były one wyższe o 6.773,6 tys. zł (12,2%) od takich wydatków zrealizowanych w 2018 r. Wydatki w ramach tych grup realizowano zgodnie z planem finansowym – nie stwierdzono wykonania w kwotach istotnie niższych niż planowano⁸⁷.

(akta kontroli str. 635-642, 651-654)

Wydatki na wynagrodzenia osobowe realizowano w ramach ustalonego planu finansowego. Wynosiły one 41.686,7 tys. zł i były wyższe o 5.512,2 tys. zł (15,2%) od poniesionych w 2018 r.⁸⁸ Przeciętna liczba zatrudnionych, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, nie uległa większym zmianom i wynosiła 678,59 (w 2018 r. – 676,76). W latach 2018 – 2019, wydatki na wynagrodzenia bezosobowe pozostawały na zbliżonym poziomie. W 2019 r. wynosiły one 1.114,9 tys. zł i były wyższe o 28,4 tys. zł (2,6%) od takich wydatków w roku 2018.

(akta kontroli str. 635-642, 655-658)

⁸⁴ W działach: 010 Rolnictwo i łowiectwo (456,3 tys. zł), 750 Administracja publiczna (58.893,8 tys. zł), 752 Obrona narodowa (122,8 tys. zł), 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (1.586 tys. zł), 851 Ochrona zdrowia (721,4 tys. zł), 852 Pomoc społeczna (15,9 tys. zł), 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (608,3 tys. zł), 855 Rodzina (3.550,4 tys. zł).

⁸⁵ W poszczególnych działach i rozdziałach, wydatki PUW wykonano w wysokości nie mniejszej niż 93,7% planu po zmianach, a po uwzględnieniu kwot zablokowanych przez Wojewodę, o jakie ostatecznie plan został zmniejszony decyzjami Ministra Finansów, w wysokości nie mniejszej niż 80,3%. Wyjątek stanowiły wydatki w dziale 852 Pomoc społeczna rozdziale 85295 Pozostała działalność (69,1% planu po zmianach – niewykorzystana kwota wynosiła 7,1 tys. zł).

⁸⁶ Środki z rezerw celowych przeznaczone były na: wynagrodzenia i pochodne (4.355,2 tys. zł), realizację projektów finansowanych z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (467,6 tys. zł), sfinansowanie projektu realizowanego w ramach programu Niepodległa (80 tys. zł), finansowanie działalności zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności (75 tys. zł), realizację zadań związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego (152,3 tys. zł).

⁸⁷ W działach i rozdziałach, wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wykonano w wysokościach 100% planowanych. Wydatki bieżące wykonano w wysokościach 90,3% - 100% planowanych, z wyjątkiem wydatków w dziale 852 Pomoc społeczna rozdziale 852 Pozostała działalność, gdzie wykonano je w wysokości 68,9% planowanych (niewykorzystana kwota wynosiła 7,2 tys. zł).

⁸⁸ W planie do kwot z ustawy budżetowej, wydatki na wynagrodzenia osobowe ustalono w wysokości 38.198 tys. zł – o 2.023,5 tys. zł więcej niż wykonanie w 2018 r. W trakcie 2019 r., w wyniku decyzji Ministra Finansów plan tych wydatków został zwiększony środkami z rezerw celowych o 3.540,3 tys. zł.

Wydatki majątkowe Urzędu wynosiły 3.258,4 tys. zł (99,3% planu). Były niższe o 643,2 tys. zł (16,5%) od poniesionych w 2018 r. Wykonano je w kwotach określonych w planie finansowym⁸⁹. Plan tych wydatków, ustalony do kwot z ustawy budżetowej (3.009 tys. zł), decyzjami Wojewody został zwiększony o 273,8 tys. zł. Decyzje te podejmowane były zgodnie z przepisami art. 171 ustawy o *finansach publicznych*. W trakcie roku budżetowego zrezygnowano z ośmiu zadań, ujętych w planie według ustawy budżetowej, a wprowadzono do planu 18 nowych zadań. Zmiany te były celowe, wynikały z faktycznych potrzeb PUW lub okoliczności niezależnych od Urzędu⁹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 635-642, 652, 659-694)

Według stanu na koniec 2019 r. zobowiązania Urzędu wynosiły 3.917 tys. zł i były w całości zobowiązaniami niewymagalnymi. Zobowiązania dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 2.837,5 tys. zł (72,4% zobowiązań ogółem), pochodnych od wynagrodzeń – 544 tys. zł (13,9% zobowiązań ogółem). Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu Rb-28 były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły przypadki zapłaty odsetek z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 635-642, 918-924)

Szczegółowym badaniem objęto wydatki Urzędu w wysokości 5.963,1 tys. zł, które stanowiły 9% ogółu wydatków PUW oraz 38,4% wydatków pozapłacowych. Do badania wylosowano 110 zapisów na kwotę 5.400,4 tys. zł (8,2% ogółu wydatków), z populacji 2.760 zapisów o łącznej wartości 15.464,3 tys. zł⁹¹. Metodą doboru celowego próbę uzupełniono o 11 zapisów o łącznej wartości 562,7 tys. zł.

Stwierdzono, że badane wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, były one celowe dla prawidłowej realizacji zadań przez Urząd, jego bezpiecznego funkcjonowania, utrzymania właściwego stanu technicznego i sanitarnego obiektów Urzędu, a także dla realizacji zadań Wojewody w zakresie: zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej, obronności i bezpieczeństwa państwa, orzekania o niepełnosprawności, opiniowania i nadzorowania w medycynie, powiadamiania ratunkowego oraz wynikającym z ustawy z 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*⁹². Zbadane wydatki w wysokości 5.953,1 tys. zł poniesiono po udzieleniu zamówień publicznych, z czego: po zastosowaniu trybu udzielania zamówień publicznych wymienionego w art. 10 ustawy z 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁹³ w wysokości 3.774,2 tys. zł (63,4% łącznej kwoty badanych wydatków zrealizowanych po udzieleniu zamówień publicznych), z wyłączeniem stosowania tej ustawy – 1.565,5 tys. zł (26,3%), po zastosowaniu uproszczonej procedury udzielania zamówień – 613,4 tys. zł (10,3%). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyboru trybów zamówień publicznych, zastosowania procedury uproszczonej oraz wyłączenia stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

(akta kontroli str. 698-747)

⁸⁹ W działach i rozdziałach wydatki majątkowe Urzędu wykonano w wysokościach od 98,7% do 100% planowanych.

⁹⁰ W ramach wydatków majątkowych w dziale 752 *Obrona narodowa* rozdziale 75212 *Pozostałe wydatki obronne* zrezygnowano z realizacji zadania *Wyposażenie zapasowych stanowisk kierowania w sprzęt, poprzez zakup urządzeń do ostrzegania i alarmowania oraz kontroli dostępu* oraz zadania *Budowa, przebudowa lub remont obronnych systemów łączności, w tym rozbudowa łączności radiowej SK*. Wprowadzono do planu i zrealizowano zadanie *Budowa obronnego systemu łączności poprzez zakup radiotelefonów z osprzętem w sieci radiowej wojewody na stanowiskach kierowania*. Zmiany wynikały z zatwierdzenia, przez Departament Strategii i Planowania Obronnego MON, przesunięć w finansowaniu przedsięwzięć zaplanowanych na 2019 r., ujętych w *Programie pozamilitarnych przygotowań obronnych na lata 2017 – 2026*.

⁹¹ Losowania dokonano metodą monetarną MUS, tj. z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości, ze zbioru zapisów na koncie 1300 *Rachunek bieżący jednostki budżetowej – wydatki*, wygenerowanych z systemu finansowo-księgowego, dotyczących wydatków pozapłacowych, nie mniejszych niż 500 zł.

⁹² Dz. U. z 2020 r. poz. 67 ze zm.

⁹³ Dz. U. 2019 r. poz. 1843

Szczegółowym badaniem objęto następujące postępowania o udzielenie zamówień publicznych:

- *Wiata Tax Free wraz z placem manewrowym i niezbędną infrastrukturą, posterunkiem Straży Granicznej, wykonaniem ogrodzeń, bram furtek, szlabanów i bramownic, uzupełnienie drogi serwisowej DD59 oraz utwardzenie nawierzchni* (postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, wartość brutto zamówienia i kwota wydatku w 2019 r. – 1.302,2 tys. zł);
- *Wykonanie zadania z przedsiönkiem przy wejściu do budynku P UW w Rzeszowie przy ul. Grunwaldzkiej 15* (postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, wartość zamówienia brutto i wydatku w 2019 r. – 389,3 tys. zł);
- *Remont sanitariatów w budynku P UW w Rzeszowie przy ul. Grunwaldzkiej 15* (postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, wartość brutto zamówienia i wydatku w 2019 r. – 81,3 tys. zł);
- *Remont sanitariatów w budynku P UW w Rzeszowie przy ul. Grunwaldzkiej 15* (zamówienie uzupełniające „z wolnej ręki”, wartość brutto zamówienia i wydatku w 2019 r. – 247 tys. zł);
- *Budowa systemu monitorowania, prognoz skutków, wymiany informacji oraz ostrzegania ludności województwa podkarpackiego* (zamówienie z wyłączeniem stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*, wartość brutto zamówienia i kwota wydatków w 2019 r. – 14,9 tys. zł).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: przygotowania i przeprowadzenia postępowań, udzielenia zamówień, wyboru trybu innego niż podstawowy, niezastosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

(akta kontroli str. 748-773)

W wystąpieniu po kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/18 w 2018 r., w zakresie dotyczącym wydatków, NIK wniosowała o zapewnienie:

- rzetelnej analizy zakresu niezbędnych prac i możliwości wykorzystania środków finansowych w roku budżetowym na planowane zadania inwestycyjne, w celu wyeliminowania przypadków niewykorzystania środków z rezerw na takie zadania;
- przestrzegania wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 tys. euro;
- wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej, w celu uniknięcia udzielania zamówień publicznych o wartości przekraczającej równowartość kwoty 30 tys. euro, bez stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

W odpowiedzi na wystąpienie Wojewoda poinformowała o podjęciu działań polegających na: wnikliwej analizie dokumentów i informacji dotyczących przygotowania inwestycji i możliwości ich realizacji w roku budżetowym; wyznaczeniu, w każdym oddziale Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego P UW, pracowników odpowiedzialnych za przeprowadzanie postępowań o udzielanie zamówień publicznych i zobowiązaniu ich do udziału w szkoleniach; wprowadzeniu obowiązku weryfikacji – przez drugą osobę w tym wydziale – dokumentacji dotyczących zamówień publicznych; wprowadzeniu obowiązku sprawdzenia i podpisania dokumentacji przez dyrektora tego wydziału i jego zastępcę; przypominaniu wszystkim pracownikom Urzędu o konieczności przestrzegania procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej równowartości 30 tys. euro.

W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. nie stwierdzono nieprawidłowości uzasadniających sformułowanie podobnych wniosków. NIK stwierdza, że działania podjęte przez Wojewodę były skuteczne, a wnioski zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 952)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W 2019 r., wydatki budżetu środków europejskich, w części 85/18, wyniosły 7.644,3 tys. zł (100% planowanych). Środki zostały przyznane z rezerwy celowej budżetu środków europejskich na realizację – przez KW PSP – dwóch projektów: *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach etap IV* (6.602,3 tys. zł) oraz *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach etap I* (1.042 tys. zł). Projekty te realizowane były w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. Wydatki budżetu środków europejskich były niższe o 6.118.3 tys. zł (44,5%) od poniesionych w 2018 r.

W 2019 r., PUW nie planował i nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 774-775)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Badanie efektów rzeczowych uzyskanych w wyniku działalności dysponenta części 85/18 przeprowadzono na próbie wszystkich podzadań (13) realizowanych w ramach czterech wybranych zadań⁹⁴. Dla podzadań tych określono łącznie 17 celów. W celu pomiaru stopnia ich osiągnięcia ustalono 18 mierników. Uzyskane wartości 12 mierników wskazują na osiągnięcie założonych celów realizacji podzadań, w zakresach określonych miernikami. Zgodnie z założeniami uzyskano następujące rezultaty: poprawiono stan przygotowania kadry kierowniczej jst do realizacji zadań w zakresie obrony cywilnej (poprzez udział w treningach systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania); zapewniono skuteczny i efektywny nadzór pedagogiczny nad jakością pracy szkół i placówek; podniesiono jakość kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego; stworzono lepsze warunki do rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli; zwiększono szanse edukacyjne dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej i z terenów wiejskich; zwiększono udział dzieci i młodzieży w różnych formach wypoczynku i zapewniono jego bezpieczeństwo; upowszechniono edukację przedszkolną; zapobieżono likwidacji niektórych szkół i placówek; w wyniku działalności kontrolnej zapobieżono naruszeniom wymagań ochrony środowiska oraz naruszeniom prawa przy udzielaniu świadczeń pomocy rodzinie; zapewniono opiekę dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Nie zostały uzyskane wartości sześciu pozostałych mierników. Niższe wartości trzech spośród nich spowodowały, że w zakładanym stopniu nie zostały osiągnięte cele polegające na: zapewnieniu bezpieczeństwa osób przebywających na

⁹⁴ Zadania: 2.3. Systemy ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności, 3.1. Oświata i wychowanie, 12.1. Systemy ochrony środowiska i informacje o środowisku, 13.4. Wspieranie rodziny. Nie realizowano zadania 12.3. Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, ponieważ Marszałek Województwa Podkarpackiego nie zgłosił zapotrzebowania na środki w celu realizacji tego zadania w 2019 r. Zgodnie z przepisami ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396), określone w niej zadania w zakresie ochrony powietrza realizuje samorząd województwa jako zadania z zakresu administracji rządowej.

obszarach wodnych; poprawie stanu przygotowania kadry kierowniczej jst do realizacji zadań w zakresie obrony cywilnej (poprzez udział w szkoleniach); podniesieniu kwalifikacji zawodowych, uczniów i słuchaczy, w formach szkolnych i pozaszkolnych. W związku z niepełnym osiągnięciem tych celów, zadeklarowane działania polegać mają na: popularyzowaniu kształcenia zawodowego i wskazaniu dyrektorom szkół potrzeby podejmowania działań służących poprawie efektów kształcenia; podjęcie – w ramach współpracy z WOPR – działań w celu optymalnego wykorzystania zasobów logistycznych oraz kadry; określeniu – w wytycznych dla gminnych i powiatowych jst – minimalnej liczby osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu obrony cywilnej.

W 2019 r. nie osiągnięto żadnego efektu w ograniczeniu skutków zagrożeń oraz ich negatywnego wpływu na życie i zdrowie mieszkańców województwa, przy wykorzystaniu sprzętu zakupionego w 2019 r. w ramach projektów współfinansowanych ze środków Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Sprzęt ten został skompletowany w grudniu 2019 r. i mógł być wykorzystywany począwszy od 2020 r.

Wartości dwóch mierników – na które dysponent części 85/18 nie miał pełnego wpływu – nie zostały osiągnięte z przyczyn niezależnych od dysponenta⁹⁵.

(akta kontroli str. 776-788, 797-812)

W wystąpieniu po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. NIK wносиła o zapewnienie wyznaczania mierników podzadań, określonych w zadaniowym układzie budżetu, w taki sposób, aby spełniały one określone dla nich wymagania. W odpowiedzi Wojewoda poinformowała, że działania takie zostaną podjęte w ramach prac nad budżetem na 2020 r. Realizacja tego wniosku zostanie sprawdzona w trakcie następnej kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r.

(akta kontroli str. 952)

Wojewoda podejmowała działania nadzorcze w celu prawidłowej realizacji wydatków budżetu państwa. Polegały one głównie na dokonywaniu: ocen zgłaszanych zapotrzebowań na środki finansowe, ocen stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji, analiz wykonania wydatków w okresach kwartalnych, a także na przeprowadzaniu kontroli podległych i nadzorowanych jednostek, obejmujących tematykę wydatkowania środków publicznych. W 2019 r. przeprowadzono 23 takie kontrole. Monitoringowi oraz ocenie podlegała realizacja planu wydatków w układzie zadaniowym.

(akta kontroli str. 88-97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie, w 2018 r., wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich ponoszonych przez kontrolowaną jednostkę.

Realizacja wydatków przebiegała zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o *finansach publicznych*. Wydatki zrealizowano w wysokościach określonych w planie finansowym. Uzyskano zaplanowane

⁹⁵ Średni czas dojazdu jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na miejsce zdarzenia, przyjęty na podstawie danych z lat ubiegłych (9 minut i 30 sekund) nie został osiągnięty ze względu na liczbę zdarzeń, ich miejsce i czas powstania (osiągnięto 9 minut i 58 sekund). Wpływ na mniejszą liczbę uczniów biorących udział w różnych formach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych miały zmiany strukturalne w sieci szkół oraz zmiany organizacyjne w pracy szkół. Zakładano że liczba tych uczniów stanowić będzie 70,9% liczby uczniów na terenie województwa podkarpackiego; uzyskana wartość miernika – 39,7%.

rezultaty. Nieliczne przypadki wykonania wydatków w kwotach istotnie niższych od planowanych i braku realizacji zadań wynikały z przyczyn niezależnych od dysponenta części.

Ocenę pozytywną w zakresie wydatków uzasadniał także prowadzony nadzór i kontrola dysponenta nad realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa, w tym nad realizacją planów w układzie zadaniowym budżetu.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych (za 2019 r.) łącznych sprawozdań dysponenta części 85/18:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kontrolą objęto także sprawozdania dysponenta III stopnia, do sporządzenia których (spośród ww. sprawozdań) obowiązanych był PUW: Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-BZ1, Rb-N, Rb-Z.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych PUW były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 10-29, 59-60, 223-267, 635-642, 789-949)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę roczne sprawozdania budżetowe za 2019 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. Ocenę uzasadniają podane powyżej ustalenia kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości sporządzania tych sprawozdań.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia:

- Wnioski
1. właściwego naliczenia należności oraz niezwłocznego skorygowania ich sald (w sprawie N-I.441.4.2.2020), zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego w Sanoku i organów egzekucyjnych;
 2. niezwłocznego podejmowania przewidzianych prawem działań windykacyjnych wobec dłużników;
 3. rzetelnego monitorowania prawnej i majątkowej sytuacji dłużników oraz działań organów egzekucyjnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁹⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby kontroli w stosunku do Sejmu umożliwiającą dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15zżs ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁹⁷, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁹⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

⁹⁷ Dz. U. poz. 374, 567 i 568

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 17 kwietnia 2020 r.

Kontrolerzy
Roman Tadla
Główny specjalista k. p.

/-/

Magdalena Grabowska
Główny specjalista k. p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/